

אנציקלופדיה
עבודת ה' פנימית

א-י - אימה

בלבבי משכן אבנה

השיעורים של הרב זמינים ב"קול הלשון"

073.295.1245 | ישראל | 718.521.5231 USA

אימה

אימה, התורה ניתנה באימה ביראה ברדת ובזיע, "רתת" זה בגוף, "מירתת כוליה גופא", "זיע" זהו זיעת הפנים, מהו "אימה" ומהו "יראה" - מבואר בגר"א בלשון כוללת, היראה, זהו יראה תתאה, יראת העונש, והאימה, זה היראה העליונה, יראת הרוממות, וכמו שסידר הרמח"ל במסילת ישרים, בזהירות, יש את יראת העונש, ובשער האחד לפני האחרון, שער הקדושה, שהוא שער היראה, הוא מחלק אותה לשני חלקים, יראת הרוממות ויראת חטא.

אימה - יראה מהאם

אבל מ"מ א"כ, ההגדרה של אימה היא יראה עליונה, הוא ירא מדבר שמעליו. ובלשון מדוייקת יותר, שורש המילה **אימה** עצמה, הוא מלשון **אם**, **אמא**, במצוות הבן לאביו ולאמו, יש את מצות כיבוד "כבד את אביך ואת אמך", ויש את מצות "איש אמו ואביו תיראו", הקדים אם לאב, וכפשוטו, כמו שדורשים חז"ל, מה שהקדים אם לאב, כי בידוע שהבן מתיירא מן האב יותר מן האם, לפיכך הקדים הכתוב, להיפך, יראת האם ליראת האב, "איש אמו ואביו תיראו".

אבל בהבחנה עמוקה יותר, עומק דברי חז"ל, ה"הקדים" שבדבר, זהו לא רק סדר קדימה שבפסוק, אלא "הקדים" כלומר, נגלה מדרגת **האימה**, זה "איש אמו ואביו תיראו" שבשעה שהוא מקדים את האם לאב, אז זה יראה מדין **אימה**.

ומ"מ, שם תואר **אימה**, הוא מלשון גדר של **אם**, וזה יראת הרוממות, שהוא מתיירא ממה שמעליו, שהשורש הקרוב אליו, ממה שמעליו, זהו אמו, האב, הוא השורש הרחוק יותר, והאם הוא השורש הקרוב יותר לאדם, היא המולידתו בפועל, בה הוא גדל, והיא מולידתו בפועל, ולפיכך, זהו גדר של **אימה**, ממה שמעליו, ובמה שמעליו, ממה שקרוב עליו שהוא מעליו, זהו **אמא** - **אימה**.

המ' שבאם - שורש הבן בארבעים ימי יצירת הולד

ובהגדרה יותר חדה, ומדוייקת, כל **אם** זה צירוף של האותיות **א' ומ'**, וסדר הדבר כמו שהוזכר, **אימה** זה מלשון של **אם**, אבל מונח כאן השורש של הבן באם, לא רק הכח המוליד שבאם בפועל, אלא שורש כח מציאות יצירתו של הולד כשהוא נמצא במקום האם. הטיפה היא מן האב, אבל כאשר הוא נקלט ברחם, זהו בזמן של ארבעים יום הרי, כמו שמב' בגמ' בסוף ברכות כידוע, שזה הזמן של יצירת הולד, ואז נקבע האם הוא יהיה זכר או יהיה נקיבה, ומכאן ואילך, המתפלל, ה"ז תפילת שוא, זה תפילה על מעשה ניסים שיתהפך מזכר לנקיבה או מנקיבה לזכר, כמו שהיה אצל לאה בדינה.

מכל מקום א"כ, גדר הדבר שהאם נקראת **אם**, הא' זה השורש, זה ההתחלה, זה כח הטיפה שהיא מקבלת, והמ', זה **הארבעים יום** ששם שורש יצירת הולד, זה עיקר שם תואר **אם**, כמובן, לאחר מכן יש את כל סדר ההריון, ג' חדשים, וסדר הדברים עד זמן הלידה, ואחרי זה האם

המגדלת, אבל יסוד שם תואר אם, הוא חל על המ' ימים האלה שהוא שורש מציאות האם, הארבעים יום של יצירת הולד, כמו שנתבאר.

האימה שבארבעים יום אם יהא זכר או נקיבה

ולפי"ז, בדקות יותר, לסוגיא של הימים האלה, הארבעים יום שעלה משה רבינו להר, יש את הארבעים יום הראשונים, שהוא קיבל לוחות ראשונות, ויש את הארבעים יום האחרונים, שהוא קיבל לוחות אחרונות.

ההבדל השורשי בין לוחות ראשונות ללוחות אחרונות, לוחות ראשונות, הם במדרגה של זכר, לוחות אחרונות, הם במדרגה של נקיבה, ובלשון הפסוק, בלוחות ראשונות נאמר בהם "זכור את יום השבת לקדשו", ובלוחות שניות, נאמר בהם "שמור", "זכור" זכירה, זהו מלשון זכר כידוע, ושמור, זהו מדרגת הנקיבה, "נקיבה תסובב גבר", שהיא חומה המשמרתו, זה ההבדל השורשי בין מדרגת לוחות ראשונות למדרגת לוחות שניות, וכמובן, לפי"ז, כל פרטי ההבדלים שנמצא בין לוחות ראשונות ללוחות שניות, יסודם בהגדרה הזו, שהלוחות ראשונות הם בבחינת זכר, והלוחות האחרונות הם בבחינת נקיבה.

ולעניינא דידן, הארבעים יום שבאם, ארבעים יום של יצירת הולד, שבהם נקבע האם הוא יהיה זכר או יהיה נקיבה - זה עומק המדרגה שנקראת אימה, זה הגמ' הידועה הרי, בברכות, ברבי יוחנן בן זכאי קודם פטירתו, שהיה מתיירא ואומר "איני יודע באיזה דרך מוליכין אותי", ושם, כפשוטן של דברים, זה קאי על גן עדן או גיהנם, אבל בשורש של הדבר, שורש היראה שזה מדרגת האימה, עיקר האימה עניינה, שהאדם מתיירא האם הוא יהיה שייך למדרגת הזכר, או שהוא יהיה שייך למדרגת הנקיבה, זה גופא גדר האימה, שחל.

ובארבעים יום הראשונים, האימה שהיתה אם זה יהיה במדרגת זכר או במדרגת נקיבה, הוכרע לצד הזכר, שלוחות ראשונות ינתנו למדרגת זכר, והארבעים יום האחרונים, לוחות שניות ניתנו למדרגת נקיבה, ומכאן לעולם מתגלה שורש מציאות האם - האימה.

ובעומק, זה ההגדרה של "שמע בני מוסר אביך ואל תטוש תורת אמך", מהו גדר "תורת אמך", הרי אביו חייב ללמדו תורה ואמו אינה חייבת ללמד אותו תורה, כבר ביארו בזה המפרשים, אבל ביאור אחד לעניינא דידן השתא, האם, מה שהיא מלמדת אותו, היא מלמדת אותו את האימה, זה גופא מה שהיא מלמדת את הבן, ומה האימה שהיא מלמדת אותו? שהוא יתיירא בבחינת המ' יום הללו, האם הוא יקבל תורה של זכר, או שהוא יקבל תורה של נקיבה, זה נקרא "תורת אמך", זה גופא שורש מציאות התורה שהבן לומד מאמו, "אל תטוש תורת אמך".

ומ"מ, א"כ, גדר הדבר של יסוד האימה, הוא חל באופן של ה-ארבעים, היכן יחול מציאות השורש של אותם ארבעים יום, האם הם ינטו לכאן, או ינטו לכאן, זה שורש מציאות האימה.

קלות ראש, היפך האימה - ירידה ממדרגת זכר למדרגת

נקיבה

ולפי"ז, להבין ברור - התורה ניתנה באימה, ביראה, ברתת ובזיע, כלומר, היא ניתנה לאחר ארבעים יום, ובשעה שהיא ניתנה, היא גופא היתה שורש מציאות נתינתה, שהיא תהיה במציאות של א.ם.

ההיפך של מציאות האימה, כמו שמבואר בסוגיא בברכות, בתקנת עזרא, שהוא תיקן טבילה לבעלי קריין, הוא תיקן להם טבילה על מנת שהם יותרו לעסוק בתורה, כמו שאומרת הגמ', כי התורה ניתנה באימה ביראה ברתת ובזיע, וכך צריך להיות עסקה תמיד, וכל מי שטעון טבילה, יש בו מצד של קלות ראש, שהיפך המציאות של האימה, יש בו מציאות של קלות ראש.

ולפי"ז, אחד מבני תשע מידות שמונה הגמ' הרי, בנדרים באופן של פגם החיבור, אחד מהם נקרא "בני אימה", שהוא בא עליה באופן של אימה.

ובהבנה בהירה יותר, יש שורש של מציאות של דבר ש"מגלה טפח ומכסה טפחיים ודומה כמי שכאפו שד" זה צורה של אימה, ויש אופן של "לא טעם תבשילו מעולם", של אופן של שחוק, שתי תפיסות, שזה שתי שורשים בעומק, אבל גם אם זה באופן של "מגלה טפח ומכסה טפחיים ודומה כמי שכפאו שד", הגילוי שזה מתגלה בהוצאה שלו לפועל, הוא לעולם באופן שיש בו צד של מציאות של קלות ראש, ולכן יש צורך של טבילת עזרא, כלומר, אפילו אם השורש של הדבר, הוא באופן של אימה, אבל התולדה שבו, לעולם חל בו מציאות של קלות ראש.

ולפי"ז, גדר הדבר - הלוחות ראשונות שניתנו לארבעים יום, השורש שהם ניתנו זה במדרגה של אימה, ושם ההכרעה היתה צריכה להיות הכרעה של זכר, זה היתה המהות של אותם לוחות.

אבל, הרי "צור ילדך תשי ותשכח א-ל מחוללקך", תשי - "שמתישין כח של פמליא של מעלה", ובפרטות זה נאמר אצל משה בשבירת הלוחות, "תש כחו כנקיבה", כלומר, מה שתש כחו כנקיבה, היינו שנעתקו הלוחות ממדרגת זכר למדרגת נקיבה, זה גופא הגדר של "תש כחו כנקיבה", וירידת התורה ממדרגה של זכר למדרגה של נקיבה, זה גופא נקרא שבירת הלוחות, כמובן, "אין מקרא יוצא מידי פשוטו", "ואתפשם בשתי ידי ואשברם", אבל, זה ה"פועל" של השבירה, זה השבירה בפועל, אבל השורש של מציאות השבירה, היא עצם הירידה מתורה במדרגת זכר, לתורה במדרגה של נקיבה, זה גופא נקרא שבירה, במה שהוא יורד ממדרגתו, חל בו מציאות של שבירה.

ומצד כך, מה שנאמר הרי, בשורש של הדבר, שהסיבה שהוא שבר את הלוחות מחמת חטא העגל, ובחטא העגל נאמר "ויקומו לצחק", כלומר, ב"ויקומו לצחק", נעשה ההעתקה ממדרגה של כובד ראש, ממדרגה של אימה, ממדרגה של "כמי שכפאו שד", וזה ירד למדרגה של "ויקומו לצחק", לתפיסה, של קלות ראש, זה היה עומק נקודת הנפילה, עומק נקודת הירידה.

ולפי זה, הגדרת הדבר היא כך, לא שהם קמו לצחק רק כפשוטו, כשלעצמו, אלא נעשה במדרגת האימה, שה"אימה" גופא, נפלה למדרגה של "ויקומו לצחק", כמו שבכל כח ההולדה, מצד אחד יש את ה"דומה כמי שכפאו שד", שיש אימה מצידו, אם הוא בא עליה באופן של אימה, זהו מבני תשע מידות, אבל בשורש של הדבר, זה גדר של אימה בשורשו, אבל בהוצאה שלו לפועל, חייב להיות שיהיה צד של קלות ראש, השורש על אותו קלות ראש, התגלה בחטא העגל, שזה שורש מציאות הנפילה של "ויקומו לצחק", וזה גופא, מה שהפיל את מציאות מדרגת הלוחות ראשונות, שהיו במדרגת הזכר, שהם נפלו למדרגת נקיבה, עד ה"בפועל" של "ואשברם", כמו שנתבאר.

ולפי"ז, החידוד בגדר מציאות האימה, נחזור עוד פעם על השלב הראשון, ולפי"ז, מהו השלב השני. בשלב הראשון הוגדר, שעומק האימה הוא מלשון של **אם** - **אמא**, ומהו גדר האימה שקיימת - אימה של "איני יודע באיזה דרך מוליכין אותי", האם באופן של זכר, או באופן של נקיבה, זה אופן אחד של גדר מציאות האימה.

והאופן השני, שבעומק הוא היינו הך, של האופן הראשון - [תיכף נגדיר אותם יחדיו, אבל קודם לכן, את האופן השני לעצמו], שגדר האימה היינו, שהוא מתיירא מהקלות ראש, הוא מתיירא מה"ויוקמו לצחק", זה גופא גדר מציאות האימה, יש מה שהאדם יש לו אימה, וממילא הוא לא מצחק, זה התפיסה התחתונה של האימה, אבל התפיסה המדוקדקת יותר של האימה, שהיא גופא הוא מתיירא, מהקלות ראש, וההתייראות מקלות ראש, היא גופא נקראת מדרגת האימה.

שורש האימה - בירידה בדעת שלימה למדרגה שחלקה - "דעתה קלה"

ולפי"ז, חיבור שני המהלכים גם יחד, הרי אשה, כמו שאמרת הגמ', דעתה קלה, יש בחז"ל "נשים עם בפני עצמן הן", ו"נשים דעתן קלה", כלומר ביחס למדרגת הזכר, שיש לו דעת שלימה, מדרגת הנקיבה נקראת בלשון חז"ל "דעתה קלה".

ולפי"ז, ברור הדבר, כאשר יורדים ממדרגת ה"אימה" למדרגה של "קלות ראש", זה לא רק כפשוטו, שיש תקנת עזרא, משום שיש מציאות של קלות ראש, שבהיפך מאימה יש קלות ראש, ולכך נצרך טבילה, אלא בעצם חיבור לנקיבה, מתחברים ל"דעתה קלה", וכשמתחברים ל"דעתה קלה", יש כאן צד של קלות ראש, זה גופא שורש סיבת הקלות ראש, ה"בפועל" - הוא קלות ראש, אבל מאיפה השורש של הקלות ראש, עד כמה שזה מדין הזכר כשלעצמו, אין כאן מציאות של קלות ראש, אבל עד כמה שהזכר יורד למדרגת הנקיבה, זה גופא נקרא קלות ראש, כמובן, באופן שגם בפועל, הוא בא עליה באימה, בני תשע מידות - היינו שהוא משעבד את האימה שלו עליה, **מצד נקודת הקלוקל**.

מכל מקום א"כ, מציאות הקלות ראש, היא העתקה ממדרגת הזכר למדרגת הנקיבה, וזה גופא הקלות ראש.

ובהקבלה לאופן הראשון שנתבאר: שהאופן הראשון שנתבאר הוא שהאימה הוא אימה האם הוא יהיה שייך למדרגת הזכר, או שהוא יהיה שייך למדרגת הנקיבה, והאופן השני שנתבאר, ירידה ממדרגת אימה למדרגה של קלות ראש - בעומק א"כ, הם "בני ביקתא חדא ניהו" - מה היא ירידה ממדרגה של זכר למדרגה של נקיבה, זו ירידה ממדרגה של דעת שלימה, למדרגה של "דעתה קלה", והחלק שנחסר בדעת, בו חלה מציאות של קלות ראש, וזה עומק האימה, שהוא מתיירא לרדת למדרגת הנקיבה, שדעתה קלה.

וא"כ, מציאות האימה, היא ירידה משיעור מציאות הכובד ראש, למדרגה שבה - חלק יהיה כובד ראש, וחלק יהיה "דעתה קלה", שנחסר בכובד ראש, זהו עומק האימה, האימה מנקודת הירידה שבדבר, שחל בו אופן של מציאות של קלוקל כמו שנתבאר.

מדרגת האימה מצד הא' שבאימה

יתר על כן, מציאות האימה ביתר עומק, להבין עמוק - שורש מציאות האדם הוא "דע מאין באת, מטיפה", ה"ארבעים יום" של יצירת הולד, בהם נעשה המציאות של צורה לטיפה, זכר או נקיבה, כמו שנתבאר, שאז מתחדש בו מציאות של צורת אדם, ולפי"ז, הגדר של מציאות אדם, שכידוע עד מאד אדם זה בגימטריא 45 - מה, זה אדם, ולפי"ז, אימה אי - מה, כלומר, אי אדם. ונחדד, הרי נתבאר שמציאות האימה, היא ביחס לאם, וזה באופן של הארבעים שבאימה - זכר נקיבה, קלות ראש, "דעתה קלה", כל סדר הדברים שנתבאר עד השתא מהו המדרגה של האימה ביחס למ' שב"אימה", אבל יתר על כן, יש מהלך של ה"אימה", ביחס לא' שב"אימה", ובמקביל לכך, ביחס לא' שבאם, שזו כבר מדרגה יותר עליונה במדרגת האימה.

הא', הראשית, נקודת ההתחלה, מהו שם מציאות האימה? הרי בהיותו טיפה, עדיין אין בו צורת אדם, כמובן, יש בו צורת אדם בכח, כי אם לא היה בו צורת אדם בכח, אז לא יתכן שלאחר מכן יהיה צורת אדם בפועל.

[ובדקות, כל צורת אדם נחקק משני חלקים, נחקק מהטיפה עצמה שמונח בה צורת האדם, שזה הזכר, והוא נקלט אצל הנקיבה שהיא צורת אדם, ולכן זה יוצר לו צורת אדם, אלו הם שתי צורות אדם שמונחים ביצירת האדם, וזהו ה"ויצר" שכתוב בשתי יודי"ן, שתי צורות שמונח אצל כל אדם, ואמנם זה נאמר באדם הראשון שלא היה בכח יצירה מזכר ונקיבה, אבל ביחס לענף אלו הם שתי היצירות שאצל כל אדם ואדם].

ומ"מ א"כ, מציאות היצירה שמתגלה אצל כל אדם ואדם, זה מתחיל שיש בו אופן של מציאות של טיפה, ולאחר מכן, יש לו מציאות של אדם.

ולפי"ז, לפי ערך דידן השתא, אימה זה אי-מה, כלומר, זה לפני ההיות שבו, לפני שהתחיל מציאות הצורת אדם שבו, האדם שבגימטריא מה, ה"ונחנו מה", מציאות של ביטול, הוא חוזר לנקודת הטיפה ראשונה, שבו שורש נקודת ההתחלה של הדבר, זה הפנימיות של מדרגת האימה, ב"אימה", האדם חוזר לנקודת ההתחלה של יצירתו, זוהי המדרגה של אימה. ולפי"ז, להבין את שתי המהלכים בארבעים יום האלה, שמר"ח אלול עד יום הכפורים.

ארבעים יום שעד יום הנפורים שמצד מדרגת המ'

המהלך הראשון שנתבאר, הארבעים יום שעלה משה להר, ארבעים יום ראשונים וארבעים יום אחרונים, וכמו שנתבאר ארבעים יום ראשונים במדרגת זכר, וארבעים יום אחרונים במדרגת נקיבה, ובינתיים, היה שבירת הלוחות, וע"ז נצרך את הארבעים יום האמצעיים, ששם היה נפילה מהזכר ל-נקיבה, ולאחר מכן בלוחות שניות, קיבלו את זה במדרגת נקיבה דתיקון, אבל עדיין כמובן, זה אינו במדרגת לוחות ראשונות. זה אופן אחד של מדרגת האימה, "איני יודע באיזה דרך מוליכין אותי".

הארבעים יום - שמצד מדרגת הא'

המהלך הנוסף של מדרגת האימה, הרי כל הימים שמראש השנה עד יום הכיפורים, בראש עצמו נאמר בו "היום הרת עולם היום יעמיד במשפט כל יצורי עולמים, אם כבנים אם כעבדים", ראשית, מה שנאמר "היום הרת עולם", כלומר, זה הריון, וההריון שמתגלה תחילת הדבר מתגלה באופן של טיפה, זה נקרא "היום הרת עולם", זה תחילת ההריון, שהוא טיפה, אבל ביתר עומק, זה ההגדרה של "אם כבנים, אם כעבדים", כאשר קונים עבד, הרי עבד, יש לו כבר צורת אדם, ועל אף שכמובן "אתם קרויים אדם ואין אומות העולם קרויים אדם", אך בשעה שהעבד מתגייר, הדין שלו הוא שהוא חייב במצוות **כאשה**, ודייקא "כאשה", הוא הופך להיות במדרגה של אשה, זה נקרא "אם כעבדים", מה שנאמר "אם כעבדים", כלומר, כאשר העבד נקנה לרבו, היחס שלו לרבו הוא, שרבו קונה כאן צורת אדם, זה הצד התחתון של "אם כעבדים".

אבל בעומק יותר, "אם כבנים, רחמנו כרחם **אב** על בנים", היחס של האב לבן, "כרחם **אב** על בנים", מדרגת האב ביחס לבן, הוא **טיפה**, זה המדרגה העליונה של "היום הרת עולם" מצד מדרגת "אם כבנים". ב"אם כעבדים" א"כ, הוא כבר שייך לצורה שבו, להמשך של ההריון, לארבעים יום שבהריון, להתפשטות של ההריון, זה המדרגה התחתונה של האימה, אבל המדרגה היותר עליונה של מדרגת האימה, זהו השורש של הדבר, שחל בו מציאות של תחילה של טיפה, עוד לפני הצורת אדם, זה "ונחנו **מה**", זה ה"אי-מה", כלומר, זה הביטול של מציאות צורת אדם, זה ה"קודם" למציאות צורת אדם, שם חל עומק נקודת האימה.

ובדקות, האימה הזו, כבר שייכת לזכר, לאב, ופחות לאם, וכמו שהוזכר, מה שהאם נקראת **אם**, עיקר האם היא במדרגת ה'**מ'**, והא' שבה, הוא שייך לאב, הא' שבכל אם, הוא לא מעצמות האם, הוא מהאב.

וחידוד פשוט וברור, הרי "בן ארבעים לבינה", "בינה יתירה ניתנה לאשה", וא"כ, הנקיבה, האם, שיש בו את האות **מ'**, זהו מדין הבינה שיש לאם, לנקיבה, זה גדר ה'**מ'** שיש במציאות האם, ונמצא לפי"ז, שהיסוד של האם שהוא נקרא בינה, "בינה יתירה ניתנה לאשה", זה ב'**מ'** שבאם, והא' שבאם, היא ההתפשטות מהאב, וזה לא העצם שלה לעצמה, אלא מקום התפשטותה.

אימה מצד הנקיבה ואמה במדרגת הזכר

ולפי"ז, בערכין של ה"אימה", יש אימה בערכין של הנקיבה, ויש אימה בערכין של הזכר, ובדקות, מה שחודד לעיל, שיש אימה במדרגה של מ' - ארבעים יום, אם הוא יהיה זכר, או שהוא יהיה נקיבה, השורש של האימה הוא בנקיבה, כי הוא מתיירא להיות נקיבה, ורצונו להיות זכר, זה נקרא גדר של אימה של נקיבה, כי הרי על הצד שהוא זכר הוא לא מתיירא, הוא מתיירא על הצד שהוא נקיבה, שזה גופא האימה, ה"איני יודע באיזה דרך מוליכין אותי", שהוא אינו יודע אם הוא זכר או נקיבה, וא"כ, כל מה שהוא מתיירא, זהו שמא הוא נקיבה, "תש כחו כנקיבה", עומק נקודת הנפילה, זה גופא שורש האימה, במדרגת נקיבה.

אבל במדרגה העליונה יותר, שהיא מדרגה של אימה במדרגה של זכר, שם האימה היא, מה שהוא מתיירא באופן של הא', באופן של נקודה אחת, באופן של ההתחלה, באופן של הטיפה ראשונה שקיימת, שם נמצא פנימיות מדרגת האימה, והגדר הזה, זה התפיסה של הארבעים יום האחרונים האלה שסופם ביום הכיפורים.

מדרגת יוה"כ מצד יום הארבעים, ומדרגת יוה"כ פ של "יום

אחד"

"ימים יוצרו ולו אחד בהם", "זה יום הכפורים", כדברי חז"ל, וכפשוטו, ה"ימים יוצרו" - זה קאי על כלל השנה כולה, על כלל המועדים, שע"ז נאמר "ולו אחד בהם", אבל בדקות, זה קאי על כלל הארבעים יום האלה, שביום הכפורים מצד אחד הוא הסיפא של כל הארבעים יום, ובו ניתנו לוחות שניות, שהלוחות שניות ניתנו במדרגה של נקיבה, שזה מה שדורשים חז"ל על "ביום חתונתו" שזה יום שניתנו בו לוחות שניות, כחתן וכלה, שהתורה היא המחברת ביניהם.

אבל באופן הנוסף, הגילוי שמתגלה ביום הכיפורים שעליו נאמר "ימים יוצרו ולו אחד בהם", "זה יומו של הקדוש ברוך הוא", א"כ, הגילוי של מדרגת התורה שמתגלה בו ביום, הוא לא במדרגה של נקיבה, אלא הוא במדרגה של זכר, זה הפנימיות הנוספת שמתגלה במדרגת יום הכיפורים. ועוד פעם, מצד ההבחנה החיצונית, יום הכיפורים הוא היום הארבעים, היום האחרון מהארבעים יום האחרונים, ומצד התפיסה הזאת, התורה שניתנה, הלוחות שניות שניתנו, הם ניתנו במדרגה של שמור, במדרגה של נקיבה, זה הלוחות שניות ששייך לארבעים יום מדין הארבעים, מדין המ' של הארבעים, שהוא הצד התחתון.

אבל מהצד העליון יותר, שיום הכיפורים הוא יום אחד לעצמו, כמו שמתגלה הדבר ביום הכיפורים, שעיקר הגילוי של אבינו אב הרחמן, "המרבה לסלוח", מתגלה הרי, ביום הכיפורים, על אף שבכללות אומרים את זה על כל הארבעים יום, ובפרטות, אומרים את זה על עשרת הימים שמראש השנה ועד יום הכיפורים, אבל עיקר הגדר של האב שמתגלה "כרחם אב על בנים", זה כל סדר הדברים ברחמים שמתגלים ביום הכפורים, וא"כ, גדר הדבר הוא, שמתגלה בו האופן של הא' שבאימה, ע"ז חלה מעמקי מציאות האימה.

שלימות מדרגת יוה"כ שמתגלה בד' האותיות - "אימה"

ומצד ההבחנה הזו, כידוע עד מאד, זה ההבחנה של ארבע האותיות שבאימה שמתגלים ביום הכפורים,

הא', זה ה"ימים יוצרו ולו אחד בהם" זה ה"יום אחד".

הי', זה העשירי לחודש, יום העשירי.

המ', זה מה שיום הכיפורים הוא יום הארבעים, כל סדר הארבעים יום האלה.

והה', כידוע עד מאד, זה הה' עינויים, ה' תפילות, כל ההקבלות של הה' שהזכירו רבותינו שיש ביום הכפורים.

וא"כ, נמצא שלשלימות מילת אימה היא מתגלה בכל אות ואות שבה, כמו שנתבאר, ביום הכפורים, שיום הכפורים חובק בתוכו את שלשומות מדרגת האם.

ומהצד הזה, זוהי ההבחנה הפשוטה הרי, שהאם נקראת אם, שהיה חטא העגל, והתיקון הוא "תבוא האם ותקנח צואת בנה", והגילוי של יום הכיפורים שניתנו בו לוחות שניות, שזה כפרה לחטא העגל, הכפרה לחטא העגל כפשוטו, זה שייך למדרגת האם כידוע עד מאד, מכח "תבוא האם ותקנח צואת בנה", זה הגילוי של האם שמתגלה ביום הכפורים.

אבל בעומק יותר, גדר הדבר כמו שנתבאר, ארבעת האותיות של המילה אימה שגילויים מתגלה ביום הכפורים כמו שנתבאר, עד הצד העליון של יום הכפורים, שהוא בבחינת "יום אחד", שורש מציאות האם שזה הא' שבאם, שהוא מכח האב שמתפשט בה, שזהו הגילוי של שורש מציאות האימה, זהו האימה ממדרגת ה"אחד".

ולפי"ז נחדד, מהו הגדר של האימה באופן של הא', עיקר האימה שמתגלה, הוא בעצם כך שיש הפרדות מה"אחד", נקודת הדבר - זהו האופן שחל בדבר צד של אימה.

טיפה מצד תפיסת הקטנות, וטיפת ה"אחד"

נסביר - האדם נברא מטיפה, וכל טיפה כידוע, נקראת טפה מלשון של טף, לשון של קטנות, שהאופן של טפה, זהו החלוקה לחלקים קטנים, כאשר באים לחלק דבר לחלקיו, מספר החלקים שאפשר לחלק אותו, הוא עד תשע, ומכאן ואילך, מעשר ואילך, זהו חזרה לאחד.

ובתפיסה של "יום תרועה יהיה לכם", יש לנו מצוה של תקיעה, יש את השברים שנחלק לשלושה טורמיטין, ותרועה שנחלקת לט' טורמיטין, זה האופן של טפה טף ט' - פרקים, כלומר, הוא נחלק לתשעה חלקים, זהו המציאות של טף, מציאות של קטנות. והקטנות הגמורה שישנה, היא נחלקת לתשעה חלקים, זה תפיסת התקיעות שיש בראש השנה.

אבל, יש את הטפה מצד המהלך העליון, כאשר עולים מתפיסת הקטנות, ונחדד, האדם נוצר מטפה, וישנם שני הבחנות מהי המדרגה של טפה, ישנה הבחנה שהאדם נוצר מטפה, מצד תפיסת הטף, תפיסת הקטנות שביצירתו של האדם.

אבל התפיסה העליונה בתפיסת הטיפה, היא מצד מה שהטיפה היא טפה אחת, שהיא בלתי מתפרטת, מצד היחס הכולל, טפה, היא טיפה מהרבה טיפות, זה האופן של הקטנות שבה, זה צד אחד של הטפה, ובדוגמא של תרועה, שכל "טורמיטין" אחד מתוך התשע, הוא בבחינת טף, הוא מציאות לעצמו, נפרד.

אבל ישנה הבחנה הפוכה בדיוק, שאותה טף, אותו נקודת קטנות, אבל היא גופא בה מתגלה שהיא "אחד", אחד גמור לעצמו, והאחד גמור לעצמו, הוא שורש כל מציאות המעלות שישנם.

זה שני ההבחנות שהוזכרו השתא, במדרגת האימה מהצד התחתון של האימה, מתגלה שהאדם נוצר מן הטיפה, וא"כ הטיפה היא שורש של קטנות, ודייקא, כאשר מתגלה מציאות של הארבעים יום, נעשה מציאות של גדלות, והמציאות הזו של הגדלות, היא מציאות של יציאה מטפה, הוא הופך להיות למציאות של הרחבה.

ושמה האימה היא במדרגת המ' כמו שנתבאר, ארבעים יום של יצירת הולד, ובארבעים יום שעלה משה להר, זה האימה אם זה יהיה תורה של זכר או תורה של נקבה, זה תפיסה אחת במדרגת הדבר, שמהטיפה הוא גדל, ועולה למדרגת הארבעים יום, שנעשה בו צורת קומת אדם, הארבעים יום של צורת זכר או נקיבה.

אבל מהתפיסה ההפוכה, אותה טיפה, היא טיפה ה"אחד" שבדבר, וטיפת ה"אחד" שבדבר, היא עומק השורש של האימה, שהוא מתיירא להיפרד מה"אחד".

ולפי"ז להבין נפלא מאד, ביום הכפורים כמו שנתבאר, רמוז בכל הארבע אותיות של האימה, עד הצד העליון של הא'.

מהות הזרקתי עליכם מים טהורים דיוה"כ

המהות של יום הכפורים, הוא נקרא **כפורים**, מלשון **כיפור**, מלשון קינוח, וכפשוטו, זהו "תבוא האם ותקנח צואת בנה", אבל השורש של הדבר, שמתגלה ה"זרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם", הגדר שמתגלה ביום הכפורים הוא גדר של טהרה מכח מים המטהרים, במים שהקדוש ברוך הוא זרק, כשהקדוש ברוך הוא מוריד גשמים, על זה נאמר "טוב אתה לישראל **מטיפה** של גשמים", זהו האופן של ירידת גשמים, באופן של טיפה, טיפות גשמים.

אבל כאשר מתגלה ביום הכפורים "זרקתי עליכם מים טהורים" - הגדרה חדה - מי הזורק? כביכול הוא יתברך שמו, יש הבחנה של "מה מקוה מטהר את הטמאים אף הקדוש ברוך הוא מטהר את ישראל", שזה כבר עוד מהלך, יש הגדרה של "זרקתי עליכם מים טהורים", ויש הגדרה של מקוה, שתי הגדרות בגדרי טהרה, הרי יש טהרה באופן שהוא נכנס למים, ויש באופן של "עלה עליו הגל", אבל מכל מקום, גדר הדבר שמתגלה ב"זרקתי עליכם מים טהורים", שהקדוש ברוך הוא, זרק את המים, וברור לכל בר דעת, אם הקדוש ברוך הוא זרק מים, א"כ גדר הדבר הוא שהזרק הוא האחד, וממילא מה שנזרק הוא הארה של "אחד", זה "ימים יוצרו ולו אחד בהם" שזה יום הכפורים שנאמר בו "זרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם".

עומק טהרת יוה"כ"פ - על טיפה ראשונה דיצירת אדם

ולפי"ז - הבנה מדוקדקת עמוקה, כפשוטו, הדבר נטמא וצריך לטהר אותו, אבל בהגדרה המדוקדקת, איפה שורש הטהרה של יום הכיפורים - שורש הטומאה שמתגלה זהו "מי יתן טהור מטמא", כמו שאומרים חז"ל, שהאדם נולד מטיפה שהטיפה הרי, מטמאה, והוא הופך להיות מציאות של טהור.

ומבואר כאן, בחז"ל שזה עומק דברי חז"ל, נפלא מאד - על איפה צריך לחול שורש נקודת הטהרה שבאדם? כפשוטו -אם אדם נוגע בטמא מת, או נוגע בכל גדרי הטומאה, יש לו דין שהוא צריך לטהרה.

אבל בעומק, הוא צריך לטהרה על הטיפה שממנה הוא נוצר, זה הגדר של "מי יתן טהור מטמא", הוא נולד מדבר טמא, שהופך להיות מציאות של טהור, וא"כ, על מה צריך לחול נקודת הטהרה, היא צריכה לחול על שורש תחילת הווייתו של אדם, שהוא נוצר מתפיסת טיפה, ושם צריך לחול מציאות הטהרה.

ומהו גדר מהות הטהרה שחל בטפה? הטומאה זה מאותו תפיסה של **טפה** - **טומאה**, מאותו תפיסה של דבר, נעשה התפיסה של טומאה, ומהו הטומאה שחלה - כל המלה **טמא**, מורכבת מהאותיות **ט' מ' וא'**, כלומר, מהא' הוא גדל למ', והתפיסה הזו, זהו התפיסה של **טפה** של קטנות, שזה **הט'** שבטמא, זוהי התפיסה שנקראת **טמא**, א' - האחד, והגדלות שהופך להיות מציאות של **מ'**, והתפיסה הזו מראה שהאחד שהוא מציאות של **טיפה**, הוא מציאות של **טמא**, זה עומק נקודת המציאות של הטומאה שחלה בשורש יצירת האדם.

אבל כאשר חל "זרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם", על מה חל נקודת הטהרה? היא לא חלה על גוף האדם כפשוטו, שהוא נטמא בעוונות, והוא צריך לטהרה, זה **הענף** של הטהרה, אבל השורש

של מציאות הטהרה, היא חלה על עצם נקודת הטפה שממנה נוצר האדם, על זה חל הטהרה של יום הכפורים.

ולכן יום הכפורים אסור בחמשה עינויים, שאחד מהם הוא תשמיש המטה, שזהו אופן שאין גילוי של טיפה מהצד השפל שבו, אלא אופן של "זרקתי עליכם מים טהורים" מהצד העליון שבו.

מהות האימה שבמדרגת הא' - הטיפה

כאן מונח עומק מציאות האימה, במדרגת האב, האב, נותן טיפה, ומצד כך, האימה שמתגלה במדרגת האב, היא ביחס לא', היא ביחס למדרגת הטיפה, ולפי"ז, מהו עומק האימה שמתגלה בטיפה? האם הוא מהצד התחתון של האופן של הטיפה, האופן של הקטנות, שזה האופן של הטמא, או שיחול בו האימה גופא - שמטהרת אותו בשורש נקודת הדבר, ה"זרקתי עליכם מים טהורים", כל זכר ונקיבה זה בבחינת "זרקתי מים", אבל כשזה מתגלה מהצד העליון של יום הכפורים, מתגלה שאותה טיפה, היא נזרקת מה"יחידו של עולם" שהוא אחד, וא"כ בטיפה הזו מתגלה ה"יחידו של עולם", זה גופא הטהרה העמוקה של מציאות יום הכפורים, וע"ז חל מעמקי מציאות האימה.

כשהדברים האלה עומדים בבהירותם, הטהרה שהאדם מקבל, הוא מקבל טהרה על שורש יצירת האדם, "הן בעוון חוללתי ובחטא יחמתיני אמי", אפילו דוד המלך שנולד מישי, שהוא מארבע שמתו בעטיו של נחש, ולא היה בו חטא, אבל עליו נאמר "הן בעוון חוללתי ובחטא יחמתיני אמי". יום הכפורים בא לכפר על העוון הזה, על ה"הן בעוון חוללתי ובחטא יחמתיני אמי", חטא דקלוקל. נגלה הטהרה על שורש מציאות היצירה, זה האור שמתגלה מצד נקודת התיקון, האור דלעתיד לבוא, מדרגת עולם הבא שהוא מדרגת יום הכפורים כידוע מאד.

זהו שלימות מדרגת האימה, להתיירא, לא רק מדין הארבעים שבדבר, מהמ' שבאימה, אלא להתיירא מהא' שבאימה, להתיירא לא להיות שייך לא' דקטנות, לטיפה דקטנות, אלא להיות שייך לא' של הגדלות, שהיא המציאות העליונה.

האימה הזו, היא גופא המקוה שמטהר מהצד של המ', ומהצד העליון של הא', שזהו ה"זרקתי עליכם מים טהורים", מקוה שמטהר בארבעים סאה, הוא שייך למ' שבאימה, וה"זרקתי עליכם מים טהורים" - הרי במעין אין דין של ארבעים, הוא מטהר בעצם המעין עצמו, וא"כ בעומק, ה"זרקתי עליכם מים טהורים" היינו שזה מטהר בעצם המים עצמם, בעצם הטיפה עצמה, אבל בנקודה העליונה שבה.

זה העומק של הטהרה בא', ביחידו של עולם, פנימיות האימה, היא גופא המטהרת.

לקבלת העלון השבועי בדוא"ל,
וכן מקובץ שאלות ותשובות
לפי סדר הפרשיות,
יש לשלוח בקשה לכתובת:
bilvavi231@gmail.com
לקבלת העלון השבועי
והשו"ת דרך הפקס,
יש לשלוח בקשה
למספר הפקס
03-548-0529

לבירורים בנושאי "בלבבי משכן אבנה"
ניתן לפנות למערכת באופנים הבאים:

טלפון 052-763-8588

פקס 03-548-05294

ת.ד. 16452 ירושלים 9116302

bilvavi231@gmail.com

שיעורי מורינו הרב שליט"א
מופיעים ב"קול השון"
ישראל 073.295.1245
USA 718.521.5231